

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2020_ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
за магістерською програмою професійного спрямування
Корпоративні фінанси

на тему:
«УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконавець:

студентка факультету **ФБС**
Левицька Анна Артурівна

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Іоргачова Марія Іванівна

_____
/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Економічна сутність та характеристика оборотних активів.....	5
1.2. Необхідність управління оборотними активами підприємства.....	14
1.3. Показники щодо стану управління оборотними активами підприємства.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	26
2.1. Загальна характеристика фінансово-економічної діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».....	26
2.2. Оцінка структури, стану та динаміки оборотних активів підприємства.....	36
2.3. Наявні проблеми щодо управління оборотними активами на підприємстві.....	51
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	61
3.1. Пропозиції щодо підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства.....	61
3.2. Рекомендації щодо використання економіко-математичного моделювання для прогнозування формування та використання оборотних активів у майбутньому.....	70
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах для більшості вітчизняних підприємств типовим наслідком кризових явищ їхнього економічного розвитку стала гостра нестача необхідного обсягу оборотних активів, що істотно позначається на ефективності їхнього господарювання. Разом із цим низька забезпеченість виробничих підприємств оборотними активами супроводжується низьким рівнем їх використання. Тому одним із найактуальніших завдань у напрямі забезпечення фінансової стійкості вітчизняних підприємств є суттєве вдосконалення механізму управління оборотними активами.

В системі заходів, направлених на підвищення ефективності роботи підприємства і зміцнення його фінансового стану, важливе місце займають питання раціонального формування та ефективного використання оборотних активів. Оскільки фінансовий стан підприємства знаходиться в прямій залежності від стану оборотних активів, що передбачає взаємозалежність витрат з результатами господарської діяльності і відшкодування витрат власними засобами, підприємства зацікавлені в раціональній організації оборотних активів – організації їх руху з мінімально можливою сумою для отримання найбільшого економічного ефекту.

Об'єктом дослідження є процес управління оборотними активами підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та прикладні засади управління оборотними активами підприємства.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є поглиблення теоретичних засад управління оборотними активами на підприємстві та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності їх використання.

Відповідно до цієї мети в процесі дослідження потрібно вирішити **такі завдання:**

- вивчити теоретичні аспекти управління оборотними активами на підприємстві шляхом уточнення сутності оборотних активів, їх складу та формування системи управління;
- охарактеризувати науково-методичний підхід до оцінки ефективності управління оборотними активами на підприємстві;
- проаналізувати джерела фінансування оборотних активів ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- дослідити ефективність управління оборотними активами ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- визначити напрямки вдосконалення механізму фінансування та підвищення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Телекарт-Прилад».

Інформаційною базою дослідження є статистичні матеріали Держкомстату України, матеріали фінансової звітності ТОВ «Телекарт-Прилад» та власні розрахунки автора і результати їх обробки. Теоретичним та методологічним підґрунтям дослідження є об'єктивні закони і фундаментальні положення економічної теорії, теорії управління, наукові праці та методичні розробки провідних вчених.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (40 найменувань) та 9-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 98 сторінок. Основний зміст викладено на 81 сторінках. Робота містить 19 таблиць та 25 рисунків.

Результати отримані в кваліфікаційній роботі були апробовані участю у Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неіндустріального суспільства», м. Луцьк, 27 жовтня 2020 рік тезами на тему «Необхідність управління оборотними активами підприємства у сучасних реаліях України».

ВИСНОВКИ

1. Розглянуто теоретичні основи оцінки оборотних активів підприємства. Обґрунтовано необхідність визначення оборотних активів підприємства як ключового показника її діяльності.

2. Розкрито складові механізми формування управління оборотних активів підприємства, такі як: управління запасами, управління дебіторською заборгованістю, управління грошовими активами підприємства.

3. Здійснено класифікацію методів управління оборотними активами, такі як метод коефіцієнтів, нормування, метод АВС, оптимізація. Виконано розрахунок ефективної системи показників підприємства. Висвітлено ефективність використання оборотних активів підприємств за допомогою ряду коефіцієнтів.

4. Надано загальну характеристику діяльності підприємства ТОВ «Телкарт-Прилад» та висвітлено статистичні дані щодо її діяльності. Відмічено зростання продаж та розширення рамок діяльності підприємства за останні роки.

5. Проаналізовано фінансовий стан підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2017-2019 роки на основі показників ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності. Зазначено слабкі сторони у фінансовій стані підприємства, а саме: великий обсяг дебіторської та кредиторської заборгованості та значення коефіцієнту абсолютної ліквідності вище нормативного. Це може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами. Виділено і сильні сторони підприємства: високий рівень оборотності дебіторської заборгованості та матеріальних запасів, і, отже, знаходження у підприємства більш ліквідних активів, підвищений рівень рентабельності порівняно з попередніми роками, позитивну динаміку оборотності власного капіталу та поступове зростання готівки у структурі активів, що підвищує рівень ліквідності.

6. Виникнення великої суми дебіторської заборгованості може призвести до зниження показників фінансової стійкості, таких як платоспроможність підприємства та фінансова активність. Тож в умовах, коли платіжний оборот значно сповільнюється, що призводить до збільшення сум дебіторської заборгованості на підприємствах, важливим питанням є ефективне і своєчасне управління дебіторською заборгованістю на кожному окремому підприємстві, що має бути спрямованим на оптимізацію розміру боргу та забезпечення прискорення його обороту. За правильного та своєчасного здійснення аналізу дебіторської заборгованості забезпечується можливість оцінки ефективності і збалансованість розрахунків із покупцями та іншими дебіторами, обґрунтованість надання товарного кредиту і знижок покупцям; можна визначити сфери, щодо яких необхідно докласти додаткових зусиль для повернення боргів; визначається база для створення резерву сумнівних боргів; полегшується прогнозування надходження коштів.

7. Визначені фактори впливу оборотних активів на чистий дохід від реалізації продукції та методи їх застосування з урахуванням можливих ризиків та подальшого зростання прибутку ТОВ «Телекарт-Прилад».

8. Висвітлені пропозиції щодо підвищення ефективності управління дебіторської заборгованості на ТОВ «Телекарт-Прилад».

9. Зазначені дії у кваліфікаційні роботі допоможуть підприємству постійно підраховувати ефективність управління активами, вчасно реагувати на зміни та приймати вдалі рішення щодо ефективної політики управління активами. За умови забезпечення вдалого управління оборотними активами на підприємстві вдається досягти деякого вивільнення активів, які можна застосувати для забезпечення зростання прибутковості його функціонування, пришвидшення обіговості оборотних коштів, забезпечення безперебійної виробничої діяльності та максимізації прибутковості, що беззаперечно є першочерговою місією для кожного суб'єкта господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранова В. Г. Теоретичні засади управління оборотним капіталом: *Вісник соціально-економічних досліджень* / Одеса : ОДЕУ, 2008. № 30. С. 34
2. Рудь І.Ю., Позняк О.В. Управління оборотними активами підприємства : *Вісник «Гроші, фінанси і кредит»* / 2018. № 25. С. 760.
3. Іоргачова М.І., Донаканян С.С. Моделі управління оборотним капіталом підприємства : *Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, облік, фінанси та право: сучасні тенденції та перспективи розвитку в Україні та світі»*, 2018. С. 38.
4. Іоргачова М.І., Коцюрубенко Г.М., Ковальова О.М. Платоспроможність суб'єкта господарювання: напрями її підвищення : *Вісник «Економіка і суспільство»* / Мукачівський державний університет, 2018. №14. С. 801.
5. Домбровська Н.Р. Методи оцінки виробничих запасів підприємства при їх використанні згідно національних стандартів : *Всеукраїнський науково-виробничий журнал. Інноваційна економіка*. 2011. №7 (26). С.137
6. Іванілов О.С., Смачило В.В., Дубровська Є.В. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства / *Актуальні проблеми економіки*. 2007. №1. С. 156.
7. Лапіна І.С., Гончаренко О.М. Фінансовий менеджмент. Підручник за заг. ред. Лапіної І.С. Одеса: Атлант, 2016, С. 282.
8. Кодацький В. П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств / *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 4. С. 271.
9. Філатова З. В. Напрямки формування системи управління оборотними активами підприємства : *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: зб. наук. праць*. Вип. 29. Київ : НАУ, 2011, С. 330 .

10.Кодацький В. П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств / *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 4. С. 271.

11.Швець Ю. О. Управління оборотними активами підприємств : *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Економіка і менеджмент. 2015. Вип. 13. С. 127.

12.Покропивний С. Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування : навчальний посібник / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболь, І. О. Швиданенко. К. : КНЕУ, 2006. С. 286.

13. Оксаленко Н.О. Індикатори та показники ефективності використання оборотних активів.

URL:http://mevhn.com/load/2013/9_mekhanizmi_pidvishhennja_ta_realizaciji_ekonomichnogo_potencialu_pidpriemstv/39-1-0-214 (дата звернення: 14.10.2020).

14.Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс; пер. с англ. Н. Барышниковой. М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. С. 1008.

15.Руда Р. В. Збалансована система оцінки фінансового потенціалу підприємства : *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2011. № 4(16). С. 170.

16.Сагалакова Н. О. Система показників-індикаторів економічної діагностики діяльності торговельного підприємства : *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 2 (2). С. 19.

17.Загальна інформація про компанію «Телекарт-Прилад».
URL: <https://telec card.com.ua/uk/pro-kompaniiu> (дата звернення: 25.10.2020).

18.Ф1 «Баланс» та Ф2 «Звіт про фінансові результати» ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2017-2019 роки.

19.Пілецька С. Т. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства в системі антикризового управління : *Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет*; редкол. : В. А. Дерій

(голов. ред.) та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. Том 23. № 2. С. 139.

20.Щербань О. Д. Стратегічні орієнтири управління ліквідністю та діловою активністю підприємства / *Економічний аналіз : зб. наук. праць*. 2016. Том 23. № 2. С. 206.

21.Халатур С. М. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств / Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруґа Т. О. : Економіка та держава. 2017. №12. С. 57.

22.Орехова К.В. Роль та місце ліквідності та платоспроможності підприємства в сучасному економічному середовищі / *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії практики:Збірник наукових праць*. 2011. № 1. С.32

23.Городня Т.А. Діагностика управління обіговим капіталом підприємства : *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. С. 109.

24.Костецький В. Сутнісно-теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення діяльності підприємства : *Галицький економічний вісник*. 2010. №4(29). С. 135.

25.Фецович Т.Р. Формування фінансових результатів підприємств : *Вісник Львівської комерційної академії*. 2012. №36. С. 410.

26.Бондарчук Н.В., Васильєва Л.М. Теоретико-методичні основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості : *Науковий вісник Херсонського державного університету / Серія «Економічні науки»*. 2016. №16(1). С. 138.

27.Нашкерська М.М. Управління дебіторською заборгованістю у структурі оборотного капіталу підприємства : *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2009. № 4. С. 140.

28.Воробйова І. А. Механізм розвитку управління заборгованістю підприємства : *Збірник наукових праць НУК*. Серія: економіка та управління підприємствами. 2011. № 2. С.51.

29.Вірстюк Н. В. Удосконалення системи обліку та управління дебіторської заборгованості на сучасному етапі / Буковинська державна фінансова академія.

URL:http://www.rusnauka.com/13_NMN_2011/Economics/7_86543.doc.htm.

(дата звернення: 02.11.2020).

30.Хохлов М. П., Корнієнко О. С. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства : *Вісник «Економіка та управління підприємствами»*. 2017. №. 10. С. 407.

31.Єригіна І. О. Проблема управління дебіторською заборгованістю підприємства та шляхи її вирішення / Криворізький економічний інститут «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».

URL:http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/-63411.doc.htm.

(дата звернення: 05.11.2020).

32.Шатковська М. С. Управління кредиторською заборгованістю на основі її аналізу : Актуальні соціально-економічні та правові проблеми розвитку України та її регіонів: *матеріали X Міжнародного круглого столу / відповід. ред. Н.Л. Кусик*; ОНУ ім. І.І. Мечникова. Одеса: ОФФСЕТiК, 2019. С.180.

33.Шарапа О. М. Особливості економічного аналізу кредиторської заборгованості підприємства : *Міжнародний науковий журнал*. 2016. №4. С. 91.

34.Лівощко Т. В. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю промислового підприємства : *Економічний вісник Запорізької державної інженерної компанії*. 2013. № 4. С. 93.

35.Н.С. Акімова, О.В. Топоркова, Т.О. Євлаш, О.О. Говоруха / Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємств оптової торгівлі: монографія. Х.: ХДУХТ,2016. С. 285.

36.Паянок Т., Савченко А. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко-математичних методів. URL: <http://ua-ekonomist.com/archive/2017/3/payanok.pdf>. (дата звернення: 13.11.2020).

37. Прибуток українських підприємств під час карантину. URL: <https://news.dtkk.ua/taxation/profits-tax/64513> (дата звернення: 10.11.2020).

38. Портал DOZORRO // Інформація про ТОВ «Телекарт-Прилад». URL: <https://dozorro.org/profile/UA-EDR-13881657/4/role2> (дата звернення: 15.11.2020).

39. Вигідний тендер: правила підрахунку. URL: <https://umestentorg.com/point-of-view/vygodnyj-tender/> (дата звернення: 16.11.2020).

40. Польова О.Л. Принципи управління дебіторською заборгованістю аграрних підприємств на регіональному рівні : *Науковий вісник ВДАУ*. 2017. № 5. С. 290.